

Een directe link naar deze pagina met alle bijdragen is op
<http://www.autminds2017.nl/sprekers/>

Overzicht sprekers/bijdragers Autminds 2017

Op alfabetische volgorde op voornaam:

- [Damian Milton – Participatory autism research: from ideological tensions to practical opportunities](#) (English)
- [Frans Bak – Discussie: Autisme, wat brengt het onze samenleving](#)
- [Guido Hulscher – Zelf autisme, je kind autisme](#)
- [Ivan Henczyk & Diederik Weve – Autisten omdat het moet. Over schijnparticipatie en stigmatisering door “belangenbehartigers”](#)
- [Jan Willem de Graaf – Van ASS naar AST \(autistische spectrum talent\); autisme als kans!](#)
- [Jelle Wils – Bewust omgaan met emoties: mijn consumentenonderzoek](#)
- [Jeroen Spapens – Sfeermuziek en podiumoptreden zang en muziek.](#)
- [Jose Spruyt – Op naar een optimale energiebalans](#)
- [Karin van den Bosch – Kennisagenda voor Autisme, bottom-up aanpak](#)
- [Margo van Strijp – Creatief jezelf binnenstebuiten keren](#)
- [Marie-jeanne Klijs – I’m still hot. It only comes in flashes now...](#)
- [Monica Doze – Transactionele Analyse bij communicatie met jezelf en anderen](#)
- [Monique Post – The Next Step in Development](#) (English)
- [Petra Palstra – Leer je \(oer\)krachten](#)
- [Pietro Cirrincione – Issues in the spectrum of associations representing autism](#) (English)
- [Rianne Jansen – Impacttechnieken. Het zinvol spelen met metaforen](#)
- [Robert Vis – Autisme: makkelijker te begrijpen dan je denkt \(en je is vertelt\)](#)
- [Vincent Wiering & Marijn Bon – Aut de kast op het werk?](#)

Damian Milton

University of Kent (UK)

bio

Damian works part-time for the National Autistic Society (NAS) as Head of Autism Knowledge and Expertise (Adults and Community) and sits on the scientific and advisory committee for Research Autism. In the summer of 2017 Damian will be joining the Tizard Centre, University of Kent as a part-time Lecturer to coincide with his work for the NAS. Damian's interest in autism began when his son was diagnosed in 2005 as autistic at the age of two. Damian was also diagnosed with Asperger's in 2009 at the age of thirty-six.

Participatory autism research: from ideological tensions to practical opportunities

This presentation reflects upon the involvement of autistic people in research and what autistic people have to say when able to raise their voices in regard to autism research, theory and practice. I will also reflect upon the various barriers and difficulties involved in participatory research. In the field of autism studies, a mass of competing and contradictory accounts can be found. By reflecting on a number of studies, this presentation will seek to address the ideological tensions that have formed within and between various 'stakeholder' groups and delve into some of the deeper reasons as to why such tensions exist. In conclusion, I suggest that the exclusion of autistic people from meaningful involvement in research is both ethically and epistemologically problematic and constitutes a significant barrier to research impact, yet also review some contemporary projects which serve as exemplars of increasing participation and the potential opportunities for building a more inclusive future.

Frans Bak

AutiZAG B.V.

bio

Mijn naam is Frans Bak, 56 jaar en vader van drie volwassen dochters. Ik ben autisme coach sinds twee jaar, en begeleid mensen met en zonder autisme (individueel (18+), partners of ouders van kinderen met autisme). Ik doe dat op basis van mijn opleiding (professioneel coach en Autismevriendelijk@ coach). Maar daarnaast op basis van mijn eigen ervaringen met autisme: ik heb een vermoeden van autisme, hetgeen door vriend(inn)en met de diagnose autisme/Asperger wordt bevestigd. Sinds twee jaar heb ik daar mijn leef- en woonsituatie ook feitelijk op aangepast. Naast coachen, adviseer ik maatschappelijke organisaties ook over autisme vriendelijk (zorg) beleid. Ik baseer me daarbij vooral op de handreiking naar gemeentes vanuit de coalitie VanuitAutismeBekeken. Met hen werk ik samen vanuit mijn bedrijf AutiZAG (Autisme Zorg, Anders Georganiseerd, www.autizag.nl). Op persoonlijke titel heb ik een FaceBook community opgericht, waarmee ik mijn persoonlijke intentie invul om bij te dragen aan de emancipatie van autisme in de samenleving: <https://www.facebook.com/eenanderekijkopautisme>, www.ikbenautist.nl. Het is vanuit deze persoonlijke intentie dat ik wil bijdragen aan Autminds2017.

Discussie: Autisme, wat brengt het onze samenleving

Ik introduceer en begeleid een debat met als titel: Autisme, wat brengt het onze samenleving (autisme definiëren als een beperking doet de mens én de samenleving tekort: autisme spiegelt de medemens én de samenleving aan basaal menselijke kwaliteiten zoals goudeerlijk gedrag, oordeelvrij gedrag, open gedrag, briljant eenvoudige oplossingen voor 'hardnekkige' problemen.)

Er wordt momenteel vooral vanuit de samenleving naar autisme en personen in het spectrum gekeken. Maar wat gebeurt er wanneer we vanuit het autismespectrum naar de samenleving kijken? Wat kunnen autisme kenmerken (goudeerlijk en open gedrag zonder oordelen, unieke detailwaarneming en patroonherkenning over fysieke zaken maar ook over sociale/maatschappelijke processen) de samenleving brengen?

Zou het niet mooi zijn wanneer de mensen die reeds maatschappelijk succesvol zijn, en op latere leeftijd hun diagnose ontvangen, zich vanuit hun maatschappelijke functie inzetten voor het inrichten van de samenleving? Zodat de jongere generatie met autisme zich meer op hun ontwikkeling kan concentreren, in mindere mate belast door het maatschappelijk stigma rond autisme?

Ingeleid door een korte introductie (powerpoint presentatie) van 15 tot 20 minuten debatteren we over de balans tussen het persoonlijk functioneren met je autisme en het maatschappelijk bijdragen vanuit je autisme. Vanuit de stelling dat autisme onze samenleving veel te bieden heeft.

Guido Hulscher

bio

Ik ben Guido Hulscher, 45 jaar oud. Ik ben net getrouwd en heb een biologische dochter, een aangenomen dochter en een stiefdochter. Mijn vak is verenigingsmanager, maar ben op het moment werkeloos. Ik heb wiskunde en informatica gestudeerd (zonder succes) en daarna bestuurskunde. Als vrijwilliger geef ik les aan kinderen over nieuwe technologieën, zoals 3d-printen. Ik ben niet actief binnen het gebied autisme.

Voor ik op mijn 43e de diagnose autisme (Asperger) kreeg, heb ik mijn leven lang geworsteld met het gevoel anders te zijn dan anderen. Omdat mijn omgeving (voor die tijd heel begrijpelijk) bleef zeggen dat dat niet het geval was, ben ik de dingen gaan doen die van mij verwacht werden: opleiding, werk, een (poging tot) sociaal leven, relaties... Ik was niet ongelukkig, maar wist ook van binnen dat het beter kon. De diagnose was heel erg prettig, omdat het de deur naar hulp opende. Nu, met de resultaten van die hulpverlening, ben ik echt gelukkig. Ik deel graag de kennis en ervaring die ik opdoe.

Zelf autisme, je kind autisme.

Een kind met autisme opvoeden, is een uitdaging. Maar wat als je als ouder óók autisme hebt? Vanuit mijn kennis, ervaring en met de inbreng vanuit de hulpverlening over het autisme van mijn dochter vertel ik waar de kansen en (vooral) valkuilen zijn wanneer je met je eigen autisme een kind met autisme opvoedt.

Dit kan ook erg interessant zijn wanneer je als autist ook op een andere manier bijzonder intensief contact hebt met (een) andere autist(en).

Ivan Henczyk

vereniging Personen uit het Autisme Spectrum (PAS)

bio

Hallo! Ik ben Ivan, 32 jaar, woon met mijn man en poes in Utrecht en werk als beleidsmedewerker bij Rijkswaterstaat. Ik heb sociale geografie gestudeerd. Verder hou ik van zwemmen, fietsen, Magic: the gathering spelen en van reizen. Ik ga graag naar het Midden-Oosten, de Balkan of (voormalig) Oost-Europa.

Ik ben al twaalf jaar actief in de LHBT-belangenbehartiging. Sinds 2012 ben ik ook actief in de autisme-gemeenschap. Dat doe ik bij PAS en sinds 2015 als coördinator van AntiRoze (voor LHBT met autisme).

Diederik Weve

vereniging Personen uit het Autisme Spectrum PAS

bio

Diederik Weve (1957) studeerde Scheikundige Technologie in Delft en werkt sinds 1983 bij Shell in diverse, specialistische engineering functies. Na zijn diagnose Asperger op 52-jarige leeftijd kreeg hij oog voor de negatieve gevolgen van de vooroordelen rondom mentale aandoeningen, met name bij hoger opgeleiden. Onder het motto 'Autisten uit de Kast' startte hij bij Shell een project om autisme gewoon en bespreekbaar te maken. Zijn reguliere baan als veiligheidsingenieur brengt hem de wereld rond en sinds 2011 neemt hij zijn verhaal mee: wereldwijd namen meer dan 1000 collega's deel aan zijn workshop 'Autism as a Diversity'. Hij was voorzitter van het Shell NL personeelsnetwerk voor mensen met een functiebeperking, is bestuurslid van PAS Nederland. Als lid van de ministeriële werkgroep Vanuit Autisme Bekeken startte hij de Autisme Ambassade om zijn ervaringen bij Shell ook in andere organisaties toe te laten passen.

Hij heeft twee kinderen die opgroeien met een divers en neutraal beeld over autisme.

Autisten omdat het moet.

Over schijnparticipatie en stigmatisering door "belangenbehartigers"

De laatste jaren worden mensen met autisme gelukkig steeds meer betrokken in adviesraden, werkgroepen, academische werkplaatsen etcetera. Kortom wij mogen participeren in trajecten die over autisme gaan. Mogen... of moeten? De keuze om autisten te betrekken wordt niet altijd vrijwillig gedaan, maar kan ook ingegeven zijn door eisen van bijvoorbeeld een subsidieverstrekker of opdrachtgever en soms om PR-redenen.

Maar welke mate van invloed hebben deze autisten dan? Welke factoren spelen hierbij een rol en hoe kun je dit zelf inschatten en wat kun je doen om je eigen participatie te waarborgen? Is er sprake van participatie of schijnparticipatie? Zitten we -als autist- er alleen maar bij 'omdat het moet'?

En als we dan echt kunnen participeren, hoe zorgen we dat het werkt? Dat partijen met verschillende achtergronden en randvoorwaarden samen kunnen werken, ook als er verschil van mening of tegenstrijdig belang is?

Jan Willem de Graaf

Saxion, Academie Mens en Arbeid
Lectoraat Brain and Technology

bio

Begonnen als muziekleraar en studiomuzikant, besloot ik in 1987 mijn passies - muziek, wiskunde en fascinatie in hoe mensen leren, of hierin falen - te combineren in de studie functioneleer/technische cognitie wetenschappen, alwaar ik in 1991 afstudeerde op een zelfgeprogrammeerde compositierobot (artificiële intelligentie). Tevens ontstond op de universiteit een interesse in klinische psychologie en neuropsychologie en ik kreeg de mogelijkheid om binnen 4 jaar in drie studierichtingen af te studeren. De interesse in fundamentele wetenschappelijke vragen resulteerde in een promotieonderzoek vanuit NWO, uitgevoerd op de Rijks Universiteit Groningen binnen de onderzoeksschool BCN, waarop ik promoveerde. Tijdens mijn promotieonderzoek werd ik gevraagd om hoofd medische/paramedische dienst a.i. te worden in een verpleeghuis en dit bleek goed te combineren te zijn met het werk aan de RUG. Ook ging ik aan het werk als praktiserend (neuro)psycholoog in zowel een verpleeghuis, als een ziekenhuis. Het werken met mensen, aansturen van teams met professionals en strategisch innovatief het beste uit het team halen, vond ik fantastisch. In 2006 werd ik opnieuw gevraagd te helpen met de wederopbouw van een organisatie in zwaar weer. Strategie, mensen verbinden, niet "netwerken", maar inhoudelijk een netwerk vormen, zowel intern als naar buiten, is mijn grootste passie.

In 2010 heb ik dit omgezet in een functie als manager van het kennistransfercentrum van de AMA Saxion te Deventer. Het project "Topsport in Bedrijf" en <http://www.studiepitch.nl> zijn mooie voorbeelden van geslaagde projecten. Tevens hebben mijn collega Maryke Tieleman en ik twee boeken geschreven voor Uitgeverij Boom; "Ontwikkelingspedagogiek" en

"Ontwikkelingsgerontologie". Aanvullend werk ik als hoofddocent voor de richting Neuro/bio-psychologie.

Van ASS naar AST (autistiforme spectrum talent); autisme als kans!

Soms lijkt de wereld wel omgekeerd, intelligente mensen met de focus op de inhoud die als autistiform gestoord worden aangemerkt en brallende en bulderende (ex) corpsleden die veelal de dienst uitmaken, vormen de norm! Autisme is een variatie en de natuur kenmerkt zich door variatie en niet door gemiddelden. Autisme is een kans en een noodzaak: zonder diversiteit zou de mensheid nooit gekomen zijn waar we nu zijn. Echter, het onbegrip dat mensen ontmoeten die net iets anders in de wereld staan - de autistiforme variatie - en ook het gebrek aan hulp bij hun eigen onbegrip van de dominante methodieken waarmee die wereld zich bedient, leidt nog steeds tot veel verdriet en gevolgeffecten (en vaak helaas ook schade en zelfs ziekte). Ziekte die dan gecreëerd is door deze mismatch; een mismatch tussen neuro-typisch zijn en de atypische variant. Er valt veel te overbruggen: "life is crazy, and sometimes I'd rather be mad!" Maar, samenleving, werkgevers: diversiteit leidt tot ontwikkeling en juist ook mensen met een vorm van autisme kunnen hier een essentiële bijdrage aan leveren!

Jelle Wils

bio

Ik ben Jelle Wils en bij Autminds 2017 wil ik graag met jullie in discussie over communicatie met "neurotypicals" en de rol die emoties daarin spelen. Ook wil ik graag inzoomen op de overeenkomstigheden tussen ons en "neurotypicals". Ik hou niet van labeling op 1 label na, we zijn allemaal Mens. Hoe gemakkelijker wij onze interne belevingswereld onder woorden kunnen brengen, des te soepeler de communicatie verloopt. Een uitbarsting of dichtklappen, met alle gevolgen van dien, kan daarmee namelijk voorkomen worden. "Neurotypical" of "autist", onze emoties zijn vergelijkbaar. Alleen de uiting daarvan is anders en dat kan tot onbegrip leiden. Mits je assertief communiceert door "neutraal" te benoemen wat er met je aan de hand is, is er ruimte voor een dialoog. Als Brabander ben ik ondanks mijn autisme (en een autistische vader) van jongs af aan veel onder de mensen geweest, in de familiesfeer maar ook in het uitgaansleven. Omdat ik muzikant ben, heb ik ook de gelegenheid gehad veel door Europa te reizen voor optredens. Daarom spreek ik veel mensen uit veel verschillende culturen. Dat is niet zaligmakend, dus hoor ik ook graag jullie mening, maar het heeft er wel voor gezorgd dat ik (niet meer) op mijn mondje gevallen ben.

Ik wil graag communicatie-tips met jullie delen en aangeven wat de link is met emotioneel bewustzijn. Emoties onder woorden brengen is nauw verbonden met "Small talk", conflicten uitpraten en het aangaan en behouden van nieuwe contacten. Lichaamsgerichte meditatie kan het bewustzijn van oplopende spanning en emoties vergroten en daarmee bijdragen aan de communicatie. Uit ervaring weet ik dat het erg lastig is daar concrete informatie over te vinden, waar de nadruk ligt op technieken in plaats van zweverige onzin. De afgelopen 10 jaar heb ik daar veel onderzoek naar gedaan en het kaf van het koren gescheiden. Ik geef jullie graag handvatten om zelf aan de slag te gaan, waarbij ik technieken (yoga/tai chi/reiki), resultaten, maar ook risico's zal benoemen.

Bewust omgaan met emoties: mijn consumentenonderzoek

Ik ben Jelle Wils en bij Autminds 2017 ga ik het verband tussen lichaamsbewustzijn en emotionele intelligentie nader toelichten. Mits je ongemak assertief, "neutraal" en tijdig communiceert, is er ruimte voor dialoog en kunnen conflicten worden voorkomen. Lichaamsgerichte meditatie kan het bewustzijn van oplopende spanning en emoties vergroten en daarmee bijdragen aan de communicatie. Uit ervaring weet ik dat het erg lastig is concreet toepasbare informatie te vinden over dit onderwerp, in plaats van zweverige onzin. De afgelopen 10 jaar heb ik daar veel (praktijk-)onderzoek naar gedaan en het kaf van het koren gescheiden. Ik geef jullie graag handvatten om zelf aan de slag te gaan, waarbij ik ook Do's en Don'ts zal benoemen. Een ontspanningsoefening zal dan ook deel uitmaken van mijn presentatie.

Jeroen Spapens

Juggle a Future

bio

Mijn naam is Jeroen Spapens. Enkele jaren nadat ik de diagnose autisme kreeg, is mijn leven positief veranderd. Ik heb tijdens mijn herstel van de opgelopen schade veel rust moeten nemen en die rust heeft mij veel kennis over mijzelf en de wereld gebracht, mijn leven weer terug in de kracht. Na het succes van F*ck You Rain Man! autishow heb ik mijn passie ontdekt voor muziek, zang en praten over hoe je weer terug kan komen in je eigen kracht als tijdelijk alles tegen zit. Ik breng graag mijn liedjes ten gehore en wil daarbij ook graag vertellen over mijn ontdekkingen van de afgelopen jaren, want ik weet dat er een land vol mogelijkheden is voor iedereen. Ik was leraar Speciaal Onderwijs toen ik mijn diagnose kreeg. Verrassend is dat mijn passie nu meer gericht is op vertellen over mijn bevindingen en daarover zingen.

Sfeermuziek en podiumoptreden zang en muziek.

Muziek, gitaar en zang. Liedjes over autisme en sfeer verhogende muziek. Ook kan ik tussendoor wat vertellen over mijn leven met autisme en mijn visie op mijn autisme. De ervaring heeft geleerd dat ik met mijn korte verhaaltjes tussendoor veel herkenning oproep en ook mensen een hart onder de riem kan steken

Jose Spruyt

bio

De eerste 30 jaar van mijn leven heb ik doorgebracht in Italië en in en 'onder de rook van' Amsterdam. Sindsdien woon ik 18 jaar (alweer! Wat vliegt de tijd...) in Delft, samen met mijn partner en onze twee inmiddels UberPuberDochters en enkele wolbollen (poezen).

In het dagelijks leven bewaak ik – samen met een paar aardige collega's - de (financiële) voortgang en risico's op onderzoeksprojecten, zodat de wetenschappers zich vol op hun onderzoek kunnen richten. Daarvoor duik ik vaak op detailniveau in een zee van cijfers, heerlijk! En daarnaast verdiep ik mij af en toe in voor anderen onbegrijpelijke regelgeving, of zet ik een stuk ambtelijke tekst op papier, desnoods in meerdere talen. Dit zijn kwaliteiten die goed van pas komen. In ruil daarvoor krijg ik regelmatig een inkijkje in de meest diverse soorten wetenschap en onderzoek, waar ik op mijn beurt blij van word.

Mijn vrije tijd bestaat voornamelijk uit rusten, bijkomen, plannen en organiseren. Kortom, ik ben veel bezig met het vraagstuk 'energie bij autisme'. Als ware autist heb ik de afgelopen paar jaar een berg aan informatie rondom dit onderwerp verzameld, daar enige structuur in aangebracht, en een poging gedaan om dat alles in een logisch verband te plaatsen op een website. Tijdens mijn lezing wil ik deze site lanceren, die nog niet af is. Ik ben nogal perfectionistisch, dus als ik mezelf voorhoud dat de site eerst af moet zijn, dan komt hij nooit af. En dat wil ik niet. Ik wil graag deze kennis/informatie delen. Een ander voordeel van een onaffe site is dat ik nog open sta voor beïnvloeding door anderen.

Op dit moment ben ik al te vinden in het luchtledige:

www.succesvolautisme.eu

Op naar een optimale energiebalans

Autisten beschikken over het algemeen over veel talenten. De combinatie van 'oog hebben voor detail', een bijzondere passie en focus hebben voor wat ons boeit, en een ongekende intrinsieke motivatie zorgen ervoor dat we vaak specialisten zijn of worden in wat ons boeit.

Desondanks blijkt het met regelmaat moeilijk om deze talenten te benutten. Wat we kunnen, wat anderen op basis daarvan van ons verwachten, de 'buitenkant', wordt dikwijls overschat, doordat we vastlopen, door wat er 'binnenin' ons gebeurt. Omdat anderen – of wijzelf – te hoge verwachtingen hebben. En omdat we minder energie hebben, dan we dachten te hebben.

Een goede energiebalans is cruciaal voor een goede kwaliteit van leven bij autisme. Simpelweg omdat we, met voldoende energie, minder last hebben van ons autisme. Minder last van overprikkeling, minder last van miscommunicaties en conflicten, minder last van angsten en depressies, minder last van gebrekkige executieve functies. Kortom, met meer energie is het leven leuker.

Hoe kunnen we onze energiehuishouding verbeteren? In deze workshop krijg je een stukje theorie, en ontvang je praktische handreikingen.

Karin van den Bosch

Karins Consultancy

bio

Karin van den Bosch werkt als ZZP-er, onder haar eigen naam ('Karin van den Bosch') en onder de naam 'Karins Consultancy', enigszins afhankelijk van het soort opdracht.

Karin is inzetbaar als (freelance) projectmedewerker, (web)redacteur en informatiemedewerker voor verschillende opdrachtgevers en op verschillende terreinen. Haar manier van werken kenmerkt zich door een goed oog voor detail, een analytische blik en een heldere manier van schrijven.

Als tekstschrijfster/journalist heeft Karin een reeks van artikelen op haar naam staan. Haar specialisaties zijn autisme en disability studies, en in ruimere zin is Karin geïnteresseerd in de domeinen zorg en welzijn, arbeidsmarkt en sociale vraagstukken.

Karin schrijft onder meer voor *Autisme Magazine*. Als webredacteur of informatiespecialist levert ze bijdragen aan de websites van Disability Studies (o.a. onderdeel Autism) en het Kennisplein Gehandicaptensector (onderdeel Autism).

Meer informatie over Karin is te vinden bij *Autminds 2016*.

Kennisagenda Autism

Stel: je hebt een grote pot met geld. Dat geld moet per se uitgegeven worden aan het volgende onderzoek op het gebied van autisme. Waar moet dat onderzoek dan over gaan?

Wat als jij het voor het zeggen zou hebben, als het gaat om (wetenschappelijk) onderzoek op het gebied van autisme?

Wat als er een stel geniale mensen zou bestaan, of innovatieve technologieën, die het mogelijk maken om eindelijk een oplossing te verzinnen voor dat grote knelpunt waar jij al tijden tegenaan loopt. Of die ene vraag, die jou bezighoudt en waar nu eindelijk eens antwoord op zou moeten komen.

Welk knelpunt is dat dan?

Welke onderzoeksvraag vind jij het allerbelangrijkste?

Natuurlijk, er zijn altijd meer vragen dan antwoorden. En elk antwoord, elk nieuw onderzoek, elke nieuwe publicatie levert weer nieuwe vragen op. Maar niet alles is even belangrijk. Niet alles hoeft meteen NU onderzocht te worden. Maar sommige dingen misschien wel. Sommige dingen had je misschien liever gisteren dan vandaag de wereld uit. Of misschien wil je nu eindelijk eens aangetoond hebben, dat iets juist niet de wereld uit geholpen hoeft te worden.

Laten we daarom beginnen bij stap 1: beschrijven waar onderzoek naar zou moeten gebeuren. Volgens jou dan.

In deze interactieve presentatie vertel ik iets over het project dat ik, samen met anderen, aan het opzetten ben rondom een 'kennis- of onderzoeksagenda autisme'. Maar vooral wil ik graag van jullie horen, wat in jullie ogen nu echt belangrijk is om te gaan onderzoeken.

Margo van Strijp

The Living Museum Nederland

bio

Hallo ik ben Margo van Strijp en ben buiten ervaringsdeskundige ook kunstenaar. Al ruim 17 jaar maak ik kunst, maar de laatste 4,5 jaar ben ik na het verkrijgen van mijn diagnose mij hierin meer gaan ontwikkelen. Sinds een jaar werk ik inmiddels wekelijks in mijn atelier in The Living Museum: een werkplaats voor mensen met en zonder een psychische kwetsbaarheid. Inmiddels bestaat mijn kunst vooral uit werkstukken waar mijn gevoel in is verwerkt. Dus van structuur tot chaos, maar ook verdriet of blijdschap. Om te kijken wat ik maak en waarmee ik werk kan je op mijn instagrampagina kijken.

Creatief jezelf binnenstebuiten keren

Vaak heb je van binnen bepaalde gevoelens of ideeën en weet je eigenlijk niet hoe je deze kan uiten. Door de deelnemers zelf met diverse materialen aan de slag te laten gaan, wil ik kijken of het hen ook lukt om, net zoals ik mijn kunst voor mij, hun kunst voor hen te laten spreken. Soms is uiten heel lastig en kan je kunst of creativiteit hiervoor gebruiken als verlengstuk. Op deze wijze keer je jezelf op een positieve manier binnenstebuiten.

Samen gaan wij het avontuur aan om ons op een creatieve manier binnenstebuiten te keren. Met diverse materialen gaan wij creatief aan de slag om te kijken wat het met onze gevoelens doet.

Ik geef deze workshop samen met Claudia Borst. Zij leidt als ervaringsdeskundige al een aantal jaren een creatief atelier voor cliënten vanuit de GGZ. Zelf maakt Claudia ook al jaren kunst waaronder pastel tekeningen en sculpturen van steen. Net als ik is zij ook kunstenaar bij The Living Museum. Claudia en ik zijn al een aantal jaren bevriend en geven samen vaker workshops.

Neem kleding mee die vies mag worden

Marie-Jeanne Klijs

bio

Mijn naam is Marie-Jeanne Klijs. Mijn diagnose kreeg ik op 55 jarige leeftijd. Het heeft enige jaren geduurd om mijn diagnose te accepteren. Met het accepteren vond ik dat ik mijn diagnose ook moest omarmen en dat betekende "er iets mee doen".

Ik heb de slogan van de NVA van ruim twee jaar geleden geadopteerd. Autisme is niet te genezen, onbegrip daarover wel.

Met dit in gedachten geef ik lezingen over autisme, leid ik autis mewandelingen voor NT-ers en geef ik als vrijwilliger begeleiding als ervaringsdeskundige aan mensen met autisme en hun netwerk.

In oktober ben ik begonnen met de opleiding van Autisme Centraal uit België, omdat ik vind, dat iedereen die iets met autisme te maken heeft, de best mogelijke begeleiding mag krijgen.

I'm still hot. It only comes in flashes now.....

In de overgang komen is voor alle vrouwen een ingrijpende periode.

Voor vrouwen met autisme kan het helemaal een onoverzichtelijke tijd worden, mede door onze speciale eigenschappen.

Ik geef een paar verklaringen en probeer het geheel op een humoristische manier te benaderen.

Het is zeker geen medische uiteenzetting.

In verschillende situaties heerst er nog een taboe op dit natuurlijke verschijnsel.

Als je weet wat je te wachten staat, wordt het misschien wat aanvaardbaarder.

Monica Doze

bio

Al op jonge leeftijd was ik uitermate gefascineerd door menselijke gedrag en communicatie. Ik vond de wereld ingewikkeld, begreep veel niet en besloot heel goed op te letten. Vreemd hoor, mensen zeiden dingen terwijl ik toch echt voelde dat ze iets anders bedoelden, zogenaamde grapjes hadden volgens mij vaak een venijnig kantje, ik keek, luisterde, verwonderde en sloeg alles wat ik leerde op. Het lukt mij daarom goed om 'mee te doen', gedrag te kopiëren en met mijn slimheid mijn 'onkunde' te maskeren.

Een HBO opleiding lukte, daarna werken in het onderwijs en in het geneesmiddelenonderzoek, ik was en ben een toegewijde moeder en sinds 10 jaar een gepassioneerde deskundige loopbaan- en communicatiecoach.

Ja hoor, met zo nu en dan wat therapie redde ik mij wel. Mijn werk was mijn hobby.

Alleen was ik altijd moe, heel moe, tot mijn benen mij niet meer konden dragen.....

Op de leeftijd van 54 jaar kreeg ik de diagnose autisme.

Eerst de eerste verwarring, ik, zo sociaal en flexibel, autisme?

En toen kwam de opluchting, ik hoef niet meer te vechten om 'normaal' te zijn, ik ben gewoon heel bijzonder!

En nu zet ik mijn autisme in als talent: ik geef inspirerende lezingen over autisme voor leergierige mensen zonder autisme door hun een kijkje te geven in de wonderlijke wereld van autisme, met als doel de mens met autisme op waarde te schatten.

En daarnaast coach ik mensen met autisme die willen groeien in hun persoonlijke ontwikkeling en in de relatie met de buitenwereld.

Transactionele Analyse, een model om de communicatie met jezelf en ander te verbeteren

Voor veel mensen met autisme is de communicatie met de buitenwereld best ingewikkeld. Rondom dit thema gebruik ik in mijn werk als loopbaancoach graag het model van Transactionele Analyse. Dit model werkt heel verhelderend, geeft op een eenvoudige manier inzicht in wat er zich afspeelt in communicatie tussen mensen en hoe je zelf je communicatie kunt verbeteren. Ik vertel een stukje theorie, geef voorbeelden uit de praktijk en laat de toehoorders ook meedenken en oefenen met eigen voorbeelden. Mijn publiek vertelt vaak dat ik met mijn uitleg inspireer en enthousiasmeer!

Monique Post

Post Presentations

bio

Monique Post who received a diagnosis of Aspergers at the age of 25 was asked to become one of the first experiential autism consultants for the Dutch government during a project 'Looking from within autism' from 2013. She is currently European Ambassador for the Dutch Autism Association (NVA), has been a researcher/joint interviewer Webchair for the FE college (Haagse Hogeschool) in The Hague and is currently involved in a new research project EmFASiS 'Gender and Health in girls and women with ASS' which will be starting this year. Through her company Post Presentations in The Netherlands and international work she lectures on autism for FE colleges and universities and has been a contributor to various Dutch autism magazines. The ethos of her United World College background that each individual person is unique and can make a difference is apparent in her lectures as well as in the individuals she is able to support in their emancipation.

An all-day event she organised in the Cardiff Millennium Centre in 2016, sponsored by The Waterloo Foundation, was a great success with more than 100 participants, 14 speakers and also introduced the participants to the pioneering work of her mentor and teacher, biopsychologist Dr.Martine Delfos.

This event was based on the theme of working together to better understand the invisible extremes of the human spectrum because of being in awe of the people that we met. Speakers included a storyteller, a researcher, a business owner, a storyteller/psychologist and people with autism. Our key subject was inclusion and we worked with the broader of autism, trauma, attachment, eating disorders, self-harm, communication and language. These are all diagnoses which can also be given to someone with a diagnosis of autism. Paths are being explored to see if such a broad

focused event, where the core would be autism and inclusion, would be interesting for The Netherlands.

The models of Martine Delfos, such as the Socioscheme, Autism from a developmental perspective and the Mental Age Spectrum Within 1 Person (MAS1P), are helping to move our understanding of autism forward. Current research has opened up new perspectives: autism is starting to be considered a 'delay and acceleration in brain development rather than a defect.

An exciting change seems to be underway in the understanding of autism. This gives the possibility of positive development when we can connect with the child, adolescent or adult and support their unique way of learning and understanding of the world. She recognises her passion to give back in collaborating with inspiring partners and organisations who also work from the perspective of acknowledging each individual connecting with the child, adolescent or adult.

Current research has opened up new perspectives: autism is starting to be considered a 'delay and acceleration' in brain development instead of a 'defect' and this leads to hope.

Petra Palstra

bio

Mijn naam is Petra, 33 en ik woon zelfstandig met 2 katten.
Ik ben inmiddels 12 jaar fulltime boekhouder en heb hiervoor de opleidingen MBO Administrateur en Moderne Bedrijfsadministratie met succes afgerond.

Sinds 2014 heb ik de diagnose autisme.
In deze periode heb ik na een GGZ traject mezelf vooral geholpen met zelfhulp.
Ook heb ik 2 vertrouwde groepen leren kennen met gelijkgestemde mensen die hun dromen willen leven of de juiste focus willen in hun leven.
Ondanks mijn autisme heb ik flinke stappen gezet op sociaal gebied en lukt het mij steeds beter om met mezelf om te gaan.
Deze kennis wil ik heel graag met andere mensen gaan delen.
Ik schreef een gastblog over de mentale voordelen van koude training; ik ga nog meer gast blogs schrijven en dit jaar mijn eigen website/blog beginnen.

Leer je (oer)krachten

Ik wil graag een aantal tools meegeven aan de deelnemers waarmee het makkelijker is om met prikkels, angsten, emoties, beperkingen en onzekerheden om te gaan.
Sommige van deze tools waren voor mij persoonlijk erg verrassend zoals de Wim Hof methode.

Wanneer je bijvoorbeeld een ijsbad in gaat ben je volledig afhankelijk van je innerlijke krachten.
Door de juiste focus, ademhaling en mindset voel je de warmte door je lichaam stromen.

Als je echt niet open staat voor koude training dan zijn er nog meer andere tools.
Leer vertrouwen dat je het waard bent om gelukkig te zijn, je bent niet je stempel.
Met de juiste mindset kan je veel meer bereiken dan je denkt.
Het is zelfs mogelijk om socialer te worden als je dit echt wil.
Uiteindelijk kan het in je voordeel werken als je steeds meer mensen leert kennen die niet zo snel oordelen over anderen. Je bent verantwoordelijk voor je eigen innerlijke krachten om als persoon te groeien

Pietro Cirrincione

Autism-Europe

bio

Born in 1971 on the autism spectrum in Rome (Italy).

At international level: Autism-Europe Vice-President, EDF (European Disability Forum) Information and Communication Technologies Expert Group member, W3C (World Wide Web Consortium) invited expert in Accessibility Guidelines Working Group (AG WG) for WCAG 2.1.

At national level: President and Captain of Autistic Football Club – www.autisticfootball.club, board member of volunteer national and regional organizations of families and people on the autism spectrum (Gruppo Asperger onlus – www.asperger.it www.aspergerlazio.it), athlete in athletics, track and field project for people on the autism spectrum.

Work experience: computer expert.

Education and training: Computer Science Engineering and Aeronautical Engineering Member of an international voluntary human rights organization since 1998 in Europe, Africa and Latin America.

Issues in the spectrum of associations representing autism

Relationship among associations led by people on the autism spectrum, associations representing parents and mixed associations is always critical in many countries.

I explain my experience in Italy in my role of autistic person representing people like me inside a mixed association and outside in relationship to a spectrum of autism organizations, in particular in the very hard process of mediation to convince associations representing parents of people on the autism spectrum with intellectual disabilities to abandon medical model, to change paradigm and to use an acceptable language speaking about autism.

A different process is involving me at European level among parents-led organizations and autistic-led organizations, to converge.

Rianne Jansen

ELISA

bio

Mijn naam is Rianne Jansen. Ik ben 43 jaar en heb sinds 10 jaar de diagnose ASS. Daarnaast heb ik een zoon van 14 jaar die ook een diagnose ASS heeft.

Sinds 2009 heb ik mijn eigen onderneming ELISA, waarin ik mensen met autisme en hun omgeving begeleid.

Verder geef ik cursussen, zoals bijvoorbeeld Mindfulness, aan mensen met autisme (en heb hierover in 2015 ook een workshop mogen verzorgen op het congres), psycho-educatie en verzorg ik een opleiding aan de Hogeschool in Ede voor hulpverleners van mensen met autisme. In mijn werk kan ik mijn eigen diagnose als een meerwaarde inzetten, naast alle scholing die ik heb gevolgd.

Impacttechnieken. Het zinvol spelen met metaforen.

In deze lezing/workshop wil ik graag samen met de deelnemers de functie van metaforen onderzoeken en spelen met de impact die het gebruik van metaforen kan hebben op de communicatie.

Wanneer woorden te kort schieten of in je keel blijven steken en je wél de behoefte hebt om je ervaringen met een ander te delen, dan kan het bewust spelen met en delen van metaforen je helpen in het wederzijds contact.

Dit spel haalt je uit vastgeroeste patronen en lokt contact uit. Impact maakt het verschil
Na een lezing van ongeveer een half uur, oefenen en delen we metaforen met elkaar.

Robert Vis

bio

Al zo lang ik mijn kan herinneren ben ik net even anders geweest. Er was altijd "iets" maar wat was nooit helemaal duidelijk. Op sociaal gebied maar ook bij mijn werk in de zorg en welzijn sector was het vaak lastig om net een andere kijk te hebben dan mijn omgeving. Het was voor mijn een verademing om autisme te ontdekken en ik de verschillen in denken kon duiden.

Op jonge leeftijd was ik al geïnteresseerd in gedrag en psychologie, na mijn diagnose 6 jaar geleden heb ik me dan ook vol in het onderwerp autisme verdiept. Het viel me al snel op dat er een aantal aspecten die ik erg interessant vind, onderbelicht bleven in de hulpverlening en voorlichting.

Ik meen dat er te weinig aandacht is voor hoe autisten gevormd worden door hun omgeving. En op de vraag "wat autisme precies is" gaat men ook liever niet al te diep op in.

Dit onderwerp is een passie voor mij geworden, mede omdat ik denk dat de kwaliteit van leven van veel mensen verbeterd kan worden als een aantal simpele inzichten vaker worden toegepast.

Na me jaren in dit onderwerp verdiept te hebben, wil ik nu meer naar buiten treden met mijn ideeën, dat is wat me naar deze bracht.

Daarnaast werk ik aan een website op dit onderwerp, met het zelfde doel.

Autisme: makkelijker te begrijpen dan je denkt (en je is verteld)

Wat is autisme precies? Wat is er eigenlijk anders in de hersens van een autist? En wat is het onderlinge verband tussen verschillende autistische eigenschappen? Simpele vragen, waar vaak te weinig op wordt in gegaan. "De verbanden in de hersens zijn anders bij autisme" zelfs na goed

zoeken kom je weinig verder dan dat, bij de meeste voorlichtingssites en instanties. Autisme wordt regelmatig behandeld alsof het een soort eigenschappen lijstje is. Verdieping wordt dan als "nog onbekend" of "te ingewikkeld" afgedaan. Als je alles heel precies in beeld wil hebben is dat misschien waar, maar als je alles wat al wel bekend is overzichtelijk in de juiste context uiteen zet is er nog een schat aan inzicht te winnen. Aan de hand van een versimpelde uitleg van de hersenwerking bij autisme, wil ik meer inzicht bieden in autisme als geheel. En een betere duiding bieden van eigenschappen, gedrag en problemen die bij autisme komen kijken. Verder wil ik ingaan op de wisselwerking tussen het aangeboren autisme en de beïnvloeding van de omgeving. De onderlinge samenhang van deze twee factoren is een ander punt dat vaak erg onderbelicht blijft. Mijn doel is het bieden van nieuwe inzichten in autisme, die breed toepasbaar zijn.

Vincent Wiering

Swink webservices

bio

Vincent: (31 jaar):

Is een zeer actief hardloper en voetballer. Door de diagnose en begeleiding bij Swink heeft hij zich kunnen ontwikkelen tot een veel socialer persoon. De beperking van onrust zorgde ervoor dat hij reizen durfde te maken en marathons kon lopen. Dit door de besparing van (onnodige) energie. Hij maakt buitenstaanders graag duidelijk wat voor het effect autisme op het dagelijks leven precies heeft.

Marijn Bon

Swink webservices

bio

Marijn (37 jaar):

Is een zelfbenoemde 'alfa-auti'. Ze is gek op taal, zowel op schrijven als lezen van uiteenlopende literatuur. Op haar 32e kreeg de diagnose autisme na jarenlang gewerkt te hebben als webredacteur na haar studie Journalistiek. De diagnose hielp haar om haar sociale leven en werk beter in te richten. Werken bij haar huidige werkgever, ingericht op mensen met autisme, was

aanvankelijke een spannende stap die positief uitpakte: tegenwoordig kan zij haar werk- en privéleven beter combineren, omdat ze open kan zijn over haar autisme. Dit levert veel energie op!

Aut de kast op het werk?

Op je werk uitkomen voor je autisme kan erg spannend zijn. Hoe en wanneer doe je dat? Vincent Wiering en Marijn Bon werken bij een werkgever die ingericht is op mensen met autisme. In hoeverre is dat een voordeel voor hen en welk verschil ervaren zij met voorgaande werkgevers? En is het bij een werkgever voor mensen met autisme makkelijker om open te zijn over je autisme te zijn of is het dan soms ook spannend om aan te geven wat je nodig hebt om goed te kunnen functioneren?

Aan de hand van een interactieve presentatie delen Vincent en Marijn hun ervaringen en willen ze je praktische tips geven in het open zijn over je autisme op en buiten je werk.